

Emmeloord, 13 oktober 2015.

Onderwerp

Snel internet in het buitengebied.

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Starten met een marktpropositie gericht op marktpartijen die glasvezel aanleggen.
2. Indien de marktpropositie leidt tot concrete en bindende aanbiedingen van deze marktpartijen, overgaan tot vraagbundeling.
3. Indien de marktpropositie niet leidt tot concrete aanbiedingen van deze marktpartijen, overgaan tot realiseren van een draadloze internetverbinding door gefaseerde subsidieverstrekking aan Greenet.
4. Voor dit proces een budget van € 250.000,- beschikbaar stellen.
5. De 3^e wijziging van de programmabegroting 2016 vaststellen.

Doelstelling

- De leefbaarheid en economische ontwikkeling van het buitengebied bevorderen.
- Gelet op de vermoedelijk relatief lage aanlegprijs in het buitengebied van Noordoostpolder eerst de markt proberen te activeren.
- De vraag van inwoners en bedrijven naar snel internet in beeld krijgen.

Inleiding

Eind augustus heeft de commissie BFE gesproken over snel internet in het buitengebied naar aanleiding van een memo van het college. In deze commissie is afgesproken dat het college in de raad van november scenario's presenteert, waarbij het college de volgende scenario's heeft geschetst:

- A. Als overheid niets doen en het initiatief aan de markt overlaten
- B. Aanleg van snel internet door glasvezel
- C. Aanleg van snel internet door middel van een straalverbinding.

Vervolgens heeft Stratix, in opdracht van de provincie en gemeente, een onderzoek uitgevoerd. Uitkomst van dit onderzoek is dat de kosten voor aanleg van glasvezel in het buitengebied van Noordoostpolder lager kunnen uitvallen dan gemiddeld in Nederland waar al marktpartijen actief zijn. Om deze reden wordt door Stratix geadviseerd om te starten met een marktpropositie, waardoor in een korte periode duidelijk wordt of marktpartijen zelf ook mogelijkheden zien om een sluitende businesscase op te stellen. Daarnaast is glasvezel de meest toekomstvaste oplossing voor snel internet, in tegenstelling tot een draadloze internetverbinding zoals Greenet. Eerst overgaan tot realisatie van een draadloze internetverbinding is daarnaast een commercieel risico voor de aanleg van glasvezel. Tevens is wat betreft tijdspad verhoudingsgewijs een relatief klein verschil van één jaar tussen de realisatie van de draadloze internetverbinding in de hele polder en de aanleg van glasvezel.

Voor u ligt dan ook het voorstel om te starten met een marktpropositie gericht op marktpartijen die glasvezel aanbieden. Op basis van de resultaten van deze propositie,

worden de vervolgstappen bepaald. Dit kan óf vraagbundeling zijn (ter voorbereiding op scenario A of B indien marktpartijen een concreet en bindend aanbod doen), óf realisatie van de draadloze (korte termijn) oplossing (scenario C) indien er geen marktpartijen met een aanbod voor glasvezel komen.

Argumenten

1.1 Met relatief lage kostprijs door marktpropositie in beeld komen bij marktpartijen

Op basis van het advies van Stratix blijkt dat de kosten voor aanleg van glasvezel lager kunnen uitvallen dan in andere buitengebieden van Nederland waar nu al wel glasvezel wordt uitgerold. Dit komt door de specifieke landschapsinrichting (clustering, korte afstanden tot aan de weg) en de mogelijkheid om kostendrukkende technieken te gebruiken (kabelploeg). De totale investeringskosten voor glasvezel in het buitengebied van Noordoostpolder komen volgens Stratix op 9 – 10 miljoen euro. Het buitengebied van Noordoostpolder kan hierdoor aantrekkelijk zijn voor marktpartijen om te investeren (omdat een sluitende businesscase mogelijk lijkt). Marktpropositie kan hier op korte termijn duidelijkheid over geven.

1.2 Overheidssteun in de vorm van subsidie lijkt niet nodig

Doordat de kosten voor aanleg van glasvezel in het buitengebied lager kunnen zijn, ontstaat de mogelijkheid voor marktpartijen om een sluitende businesscase te ontwikkelen. Op deze wijze is overheidssteun in de vorm van subsidie niet nodig. Daarmee is de vraag welke status het gebied heeft (wit, grijs of zwart) zoals in eerdere advisering opgenomen, in dit geval niet relevant.

1.3 Glasvezel is meest toekomstvaste oplossing

Van alle oplossingen op het gebied van snel internet, is glasvezel de meest toekomstvaste oplossing. Dit blijkt ook uit het onderzoek van Stratix. In combinatie met het zicht op een sluitende businesscase voor marktpartijen, rechtvaardigt dit de keuze om de marktpropositie alleen te richten op marktpartijen die glasvezel aanleggen.

1.4 Vele diensten beschikbaar via glasvezel en basis voor automatisering

Via glasvezel wordt een veelheid van diensten geleverd: niet alleen internet, maar bijvoorbeeld ook streamingdiensten, tv-applicaties en ict-zorgfuncties. Daarnaast vereist de steeds verder gaande automatisering bij bedrijven, maar ook thuis bij inwoners (zoals domotica), een hoogwaardige internetverbinding. Glasvezel is hiervoor de meest toekomstvaste oplossing én biedt de diverse diensten en mogelijkheden, in tegenstelling tot andere internetoplossingen zoals de draadloze oplossingen.

1.5 Sluit aan bij advies van Stratix

Stratix geeft in het advies aan dat de aanlegkosten lager kunnen uitvallen dan in andere buitengebieden. Stratix adviseert daarom te starten met een marktpropositie. Gelet op de kennis en ervaring van Stratix in de markt, mag verwacht worden dat er bij de marktpropositie een reële kans is dat een marktpartij een concreet en bindend aanbod doet.

1.6 Glasvezel kent een lange gebruiksduur/afschrijvingstermijn

In tegenstelling tot de draadloze internetverbinding, heeft glasvezel een lange afschrijvingstermijn. Bij glasvezel worden al termijnen van minimaal 25 jaar genoemd, terwijl een draadloze internetverbinding een afschrijvingstermijn van ongeveer 3 jaar heeft. Daarbij moet de apparatuur van een draadloze internetverbinding regelmatig worden vervangen, waardoor er steeds opnieuw investeringen nodig zijn. Dit is bij glasvezel niet in die mate het geval.

1.7 Tijdspad voor aanleg van glasvezel maar een jaar langer

Uit het rapport van Stratix is duidelijk geworden dat de aanleg van glasvezel een jaar langer duurt dan de aanleg van de draadloze internetverbinding. Dit is veel minder lang dan de beleving die tot op heden aanwezig was (3 tot 5 jaar).

1.8 Past bij uitgangspunt 'faciliteren glasvezel' coalitieprogramma en wensen raad

In het coalitieprogramma staat beschreven dat de gemeente de aanleg van glasvezel wil faciliteren. Nu uit het rapport van Stratix blijkt dat de aanlegkosten in het buitengebied lager kunnen zijn, kan de gemeente dit optimaal faciliteren door te starten met de marktpropositie en vervolgens vraagbundeling. Dit sluit tevens aan bij de wens van de raad dat iedereen moet worden voorzien van glasvezel (motie oktober 2014). Zodra er een draadloze internetoplossing wordt gerealiseerd, is de kans groot dat met alleen faciliteren het onmogelijk wordt om nog glasvezel te realiseren (zie kanttekening 3.1). Overheidssteun in de vorm van een financiële bijdrage lijkt dan onontkoombaar.

1.9 Sluit aan op doorontwikkeling digitale dienstverlening gemeente

Onlangs is in de raad de dienstverleningsvisie behandeld. De aanleg van een glasvezelnetwerk in het buitengebied zorgt ervoor dat alle inwoners en bedrijven de beschikking kunnen hebben over een goed, toekomstbestendig, digitaal netwerk en er geen onderscheid meer hoeft te zijn. Dit heeft een positieve invloed op de dienstverleningsvisie van de gemeente.

1.10 Sluit aan op Rijksbeleid

De Rijksoverheid vindt dat de spelers op de markt de eerste stap moeten nemen in de ontwikkeling van snel internet. Tot op heden is dit in het buitengebied van Noordoostpolder niet tot stand gekomen. Door als gemeente met een marktpropositie te starten, wordt alsnog de markt gevraagd om met een concreet en bindend aanbod te komen. Dit sluit daarmee goed aan op het Rijksbeleid.

1.11 Tariefstelling gebruikers glasvezel te vergelijken met draadloze verbinding Greenet. Verschil zit in de diensten, snelheid en kwaliteit van de verbinding

Bij Greenet kost een internetabonnement voor inwoners € 39,95 per maand (exclusief BTW en televisieabonnement) en voor bedrijven € 49,95 per maand. Daarnaast moet er eenmalig € 200,- (exclusie BTW) aan aansluitkosten worden betaald.

De tarieven voor een glasvezelabonnement op een open glasvezelnetwerk zijn afhankelijk van de uitkomsten van de marktpropositie (evenals de aansluitkosten). De tarieven zijn daardoor nu lastig te vergelijken, ook omdat bij glasvezel alles-in-1 pakketten mogelijk zijn in tegenstelling tot Greenet (alleen internet). De verwachting is dat de tarieven zijn te vergelijken met de tarieven voor een draadloze verbinding van Greenet.

Voor gebruikers zal de prijs per maand dan ook niet doorslaggevend zijn in de keuze tussen de verschillende oplossingen. Glasvezel lijkt voor een totaalpakket zelfs goedkoper. Welke diensten worden geleverd, is des te belangrijker. Hier biedt glasvezel het beste perspectief, evenals de geleverde snelheden en kwaliteit.

2.1 De vraag naar snel internet in buitengebied Noordoostpolder vrijwel nog niet bekend

Er zijn, op het initiatief van de OVG na, geen initiatieven van inwoners waaruit blijkt dat er veel vraag is. Marktpartijen worden sneller actief indien de vraag naar snel internet bekend is. Door na de marktpropositie over te gaan tot een niet-vrijblijvende vraagbundeling, is voor de marktpartijen meteen duidelijk of in Noordoostpolder de businesscase voor de aanleg van glasvezel mogelijk is en kan worden gestart met realisatie.

3.1 Straalverbinding lijkt te voorzien in behoefte naar snel internet

Hoewel een draadloze internetverbinding niet het meest toekomstbestendig is, is dit wel een oplossing om te voorzien in de behoefte naar snel internet indien marktpartijen geen kansen zien voor een propositie van glasvezel.

3.2 Gefaseerde subsidieverstrekking voor alleen noodzakelijke overheidsfinanciering

De realisatie van een draadloze internetverbinding is deels mogelijk zonder overheidssteun. In Nagele is dit uit de vraagbundeling van Greenet al gebleken. In samenwerking met

Greenet moet in beeld worden gebracht in hoeverre de businesscase sluitend is óf dat er nog overheidsfinanciering in de vorm van een subsidie nodig is om een polderdekkend netwerk te realiseren.

3.3 Greenet heeft de levering van diensten geregeld

Er zijn, zoals ook in het rapport van Stratix staat beschreven, meerdere bedrijven die een draadloze techniek kunnen leveren. Voordeel van Greenet is dat zij al ervaring hebben met de realisatie van deze techniek (Dronten, Sluis) én ook de levering van diensten hebben geregeld. Daarnaast is het niet wenselijk om meer tijd te verliezen in de realisatie van snel internet door ook voor de draadloze internet oplossing nog een marktpropositie te starten.

3.4 Juridisch alsnog mogelijkheden voor overheidssteun glasvezel

Met de marktpropositie wordt eerst ingezet op glasvezel. Wanneer dit niet tot een concreet en bindend aanbod leidt, wordt overgegaan tot realisatie van een draadloze internetverbinding van Greenet.

Om dan op termijn alsnog over te gaan op de aanleg van glasvezel (omdat dit een toekomstvastere oplossing is), is de kans groter dat er op dat moment overheidssteun nodig is. In eerste instantie was de conclusie dat overheidssteun niet meer mogelijk zou zijn omdat, door de aanwezigheid van de draadloze internetverbinding, het gebied zou veranderen van 'wit' naar 'grijs'. Stratix heeft in haar rapport argumenten aangedragen waardoor overheidssteun alsnog mogelijk is (sprongsgewijze verandering en gebruik van de 5Ghz frequentie, waardoor netwerk niet als Next Generation Network wordt aangemerkt). Deze argumenten zijn overigens nog niet bevestigd door het Ministerie van EZ of Europa.

3.5 Relatief weinig tijdsverlies door eerst marktpropositie te doen

De realisatie van een draadloze internetverbinding duurt, door eerst een marktpropositie voor glasvezel te doen, maar drie maanden langer. Het totaalproces, tot aan eventuele realisatie van de draadloze internetverbinding, duurt in totaal één jaar.

3.6 Budget beschikbaar binnen het voorbereidingsbudget

Binnen het beschikbaar gestelde budget van € 250.000,- is, naast de kosten voor marktpropositie en eventuele vraagbundeling, ruimte voor de financiering van het draadloze netwerk van Greenet.

4.1 Met budget kan slagvaardig en daadkrachtig proces worden doorlopen

Met de beschikbaarheid van het budget, is het mogelijk om zowel de marktpropositie als de vervolgstappen (vraagbundeling of realisatie draadloze oplossing) slagvaardig en daadkrachtig te doorlopen. Hierdoor kan er geen vertraging ontstaan, waardoor snelheid in het proces financieel gezien is gewaarborgd.

Daarnaast blijven we met de provincie in overleg over eventueel noodzakelijke financiële steun vanuit de provincie. Dit is mede afhankelijk van het proces wat wordt doorlopen.

5.1 Reserve beleidsplan

De Reserve Beleidsplan is de overloop op de algemene reserve. Jaarlijks wordt bij de Perspectiefnota bezien wat de omvang van het vrij aan te wenden deel van de reserve Beleidsplan is. Het eerstvolgende moment voor integrale afweging van doelen in relatie tot de toewijzing van deze middelen is juni 2016. Gezien de urgentie van snel internet in het buitengebied, het gegeven dat dit project een breed doel dient, variërend van leefbaarheid tot economie en dat de meerderheid van de gemeenteraad eerder heeft aangegeven dit een belangrijke doelstelling te vinden, is het verdedigbaar een uitzondering te maken op het integrale afweegmoment en € 200.000 in de Reserve Beleidsplan aan te wenden als dekking voor de lasten van het realiseren van snel internet in het buitengebied. In de najaarsrapportage 2015 is de meest actuele stand van de Reserve Beleidsplan vermeld, zijnde € 700.000. Bij accordering van dit voorstel resteert een vrije ruimte van € 500.000 die wordt ingebracht bij de Perspectiefnota 2017 – 2020.

Kanttelingen

1.1 Marktpropositie betekent voor realisatie draadloze verbinding een vertraging van 3 maanden

Als de marktpropositie niet leidt tot concrete en bindende proposities van marktpartijen, wordt overgegaan tot de realisatie van de draadloze verbinding. In dit geval is er een vertraging van maximaal drie maanden voor de realisatie van de draadloze verbinding indien meteen voor deze oplossing was gekozen.

2.1 Vraagbundeling vereist goede communicatie naar inwoners en bedrijven

Voordat wordt gestart met de vraagbundeling, is de communicatie richting inwoners en bedrijven belangrijk. Dit start al bij de besluitvorming om te starten met de marktpropositie en welk proces vervolgens wordt opgestart. Inwoners en bedrijven moeten weten dat de kans groot is dat ze binnen een afzienbare periode een vraagbundeling voor glasvezel kunnen verwachten en dat, om glasvezel te kunnen realiseren, het belangrijk is dat zoveel mogelijk inwoners en bedrijven zich gaan inschrijven bij de vraagbundeling. Dit zorgt namelijk voor een sluitende businesscase voor de marktpartij die glasvezel wil aanleggen.

3.1 Realisatie draadloze verbinding is commercieel risico voor realisatie glasvezel

Indien de marktpropositie geen resultaat heeft gehad, wordt de draadloze verbinding gerealiseerd. Zodra deze draadloze verbinding is aangelegd, voorziet deze in een behoefte aan snel internet. Het wordt dan voor marktpartijen commercieel gezien minder interessant om een businesscase voor de aanleg van glasvezel te ontwikkelen, omdat de kans groter is dat minder inwoners en bedrijven hier gebruik van willen maken. De kans op realisatie van glasvezel in het buitengebied neemt daardoor af.

3.2 Draadloze verbinding kent beperkingen

Ten opzichte van de huidige situatie voor inwoners en bedrijven in het buitengebied is een draadloze internetverbinding een grote vooruitgang. Maar door het gebruik van de draadloze techniek van Greenet in het 5Ghz band, is het risico groter dat de snelheden afnemen. Dit kan volgens Stratix komen doordat het 5GHz band vergunningsvrij is en iedereen apparatuur mag nerzetten, met als risico dat partijen elkaar gaan storen. Daarnaast biedt Greenet alleen internet als dienst, in tegenstelling tot glasvezel waar een verscheidenheid aan diensten wordt geleverd. Dit betekent dat inwoners naast een abonnement bij Greenet, ook nog een los abonnement voor televisie en radio moeten afsluiten.

3.3 Niet uit te sluiten dat er nog belemmeringen zijn

Het is niet uit te sluiten dat er bij deze fase in het proces nog belemmeringen ontstaan, die eerst moeten worden weggenomen alvorens kan worden overgegaan tot realisatie.

3.4 Vereist nog een subsidiebesluit

Voordat over kan worden gegaan tot subsidieverlening aan Greenet, moet het college nog een zelfstandig subsidiebesluit nemen. Door nu financiële middelen beschikbaar te laten stellen door de raad, levert dit geen tijdverlies op omdat het college het subsidiebesluit kan nemen.

Planning/uitvoering

Na het besluit van de raad kan worden gestart met het opstarten van de marktpropositie.

Bijlagen

Rapport Stratix

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

No. 341978-6

Portefeuillehouder : De heer J.E. Wijnants

Steller : mevrouw S. de Groot; 34 99; siepie.degroot@noordoostpolder.nl

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2015, no. 341978

B E S L U I T:

1. Te starten met een marktpropositie gericht op marktpartijen die glasvezel aanleggen.
2. Indien de marktpropositie leidt tot concrete en bindende aanbiedingen van deze marktpartijen, over te gaan tot vraagbundeling.
3. Indien de marktpropositie niet leidt tot concrete aanbiedingen van deze marktpartijen, over te gaan tot realiseren van een draadloze internetverbinding door gefaseerde subsidieverstrekking aan Greenet.
4. Voor dit proces een budget van € 250.000,- beschikbaar te stellen.
5. De 3^e wijziging van de programmabegroting 2016 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 9 november 2015

De griffier,

de voorzitter,